



Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: UP I 02 –043/24-62
Podgorica, 25.01.2024. godine

Na osnovu čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru opšteg televizijskog programa „TV Prva“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera, jer, dana 24., 25. i 30. novembra kao i 01. decembra 2023. godine, određene programske sadržaje (filmove „Poslednja patrola“ i „Prevarantkinje sa Vol Strita“) nije adekvatno kategorisao i saglasno tome označio, kao sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog kršenja obaveze emitera da izvrši adekvatnu kategorizaciju i označavanje programskih sadržaja u skladu sa čl. 23 st. 3 i čl. 23a do čl. 25 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl.list CG“, br. 35/11, 07/16 i 08/19), kao i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-15.
3. Nalaže se privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „TV Prva“ sa obavezama definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim odobrenjem za emitovanje.
4. Privredno društvo „AST“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru opšteg televizijskog programa „TV Prva“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije izrekla emiteru opšteg televizijskog programa 'TV Prva' upozorenje zbog toga što je dana 24., 25. i 30. novembra kao i 01. decembra 2023. godine, emitovao filmske sadržaje, koji nisu bili adekvatno kategorisani i označeni kao sadržaji koji mogu štetiti razvoju maloljetnika.“
5. Privredno društvo „AST“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u pisanoj formi i u roku od 24 sata od emitovanja, obavijesti Agenciju za elektronske medije o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja.
6. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
7. Ovo Rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
8. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na osnovu redovnog monitoringa emitovanih programskih sadržaja (nalaz Sektora za monitoring od br. 02-2270 od 22.12.2023. godine), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) je konstatovala da je privredno društvo „AST“ d.o.o. iz Podgorice (u daljem tekstu: „emiter“), u okviru opšteg televizijskog programa „TV Prva“, dana 24., 25. i 30. novembra kao i 01. decembra 2023. godine emitovao određene programske sadržaje (filmove „Posljednja patrola“ i „Prevarantkinje sa Vol Strita“) koji nijesu bili adekvatno kategorisani i označeni, kao sadržaji kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika.

Imajući u vidu navedeno, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja čl. čl. 55 st. 2 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu „Zakon“), čl. 22 st. 1 i 2, 23 st. 3 i čl. 23a, čl.24 st.1 i čl.25 st.1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-15.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i odobrenja, Agencija je emiteru dostavila Nalaz Sektora za monitoring broj 02-2270 od 22.12.2023. godine, te zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt br. 02-2270/1 od 27.12.2023. godine).

U ostavljenom roku emiter nije dostavio traženo izjašnjenje.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem programa došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 st. 2 Zakona i članom 22 st. 1 i 2 Pravilnika propisano je da je emiter dužan da objavi zvučno i vizuelno upozorenje za programske sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i da takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje te programske sadržaje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti.
- članom 23 st. 3 Pravilnika propisano je da se za odgovarajuće kategorije programa primjenjuju sljedeće grafičke oznake:
 - a) grafička oznaka 12;
 - b) grafička oznaka 16;
 - c) grafička oznaka 18.
- članovima 23a do 25 Pravilnika detaljno su propisani uslovi za kategorizaciju programskih sadržaja, što predstavlja osnov za njihovo raspoređivanje u određenu dobnu kategoriju (12, 16 ili 18) i saglasno tome adekvatno označavanje i raspoređivanje. Prilikom kategorizacije sadržaja, posebno treba uzeti u obzir da li se njima prikazuju nasilje i njegove posljedice, seksualno nasilje, nago ljudsko tijelo, seksualnost, zastrašujuće scene, pušenje i zloupotreba opojnih droga, alkohola i drugih štetnih supstanci, opasno ponašanje, diskriminatorско postupanje ili nepristojno ponašanje.
- članom 23b st. 1 Pravilnika je propisano da se grafičkom oznakom 12, označavaju sadržaji koji nijesu namijenjeni maloljetnicima ispod 12 godina, a koji uključuju povremeno, umjereno dugačko, umjereno intezivno i umjereno detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a stav 1. ovog Pravilnika i imaju, između ostalog, sljedeća obilježja:

- a) povremeno prikazivanje umjerenog nasilja i njegovih posljedica, dok se teško nasilje i njegove posljedice mogu prikazivati kratko i bez detalja;
 - b) izuzetno, kratko i rijetko prikazivanje scena koje sadrže detaljno prikazivanje teškog nasilja i njegovih posljedica može biti prisutno u programskom sadržaju ako je to opravdano njegovim obrazovnim ciljem;
 - c) zastrašujuće scene mogu se umjereno prikazivati, s tim da one ne smiju biti učestale i posebno naglašene;
 - d) nago ljudsko tijelo može biti prikazano, ali ne u kontekstu seksualnosti;
 - e) opasno ponašanje ne smije biti detaljno prikazano, niti prema takvom ponašanju u programskom sadržaju kao cjelini smije biti izražen pozitivan stav;
 - f) umjereno nepristojno ponašanje je dozvoljeno, ali ne smije biti učestalo, niti može predstavljati način komunikacije, dok veoma nepristojno ponašanje može biti prisutno samo kratko, ali nikako ako se ono koristi u vidu akta agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio;
 - g) prikazivanje pušenja i zloupotrebe opojnih droga, alkohola i drugih štetnih supstanci ne smije biti učestalo, niti značaj i dejstva njihove zloupotrebe smiju biti prikazani kao zabavni ili manje bitni nego što jesu u stvarnom životu.
- članom 24 st. 1 Pravilnika je propisano da se grafičkom oznakom 16, označavaju sadržaji koji nijesu namijenjeni maloljetnicima ispod 16 godina, a koji uključuju učestalo, dugačko, intezivno i detaljno prikazivanje sadržaja iz člana 23a stav 1. ovog Pravilnika i imaju, između ostalog, sljedeća obilježja:
 - a) teško nasilje i njegove posljedice mogu biti detaljno prikazani, ali programski sadržaj ne smije biti naročito usmjeren na scene u kojima se oni detaljno prikazuju;
 - b) zastrašujuće scene mogu biti učestalo i intezivno prikazane, ali samo ako takve scene nisu posljedica sadističkog ili seksualnog ponašanja;
 - c) veoma nepristojno ponašanje može biti učestalo, dok najteži oblici nepristojnog ponašanja mogu biti samo kratko prikazani, ali nikada ako se ono koristi kao akt agresije, odnosno da bi se neko uvrijedio;
 - d) seksualnost može biti učestalo prikazana, ali bez prikazivanja detalja, osim ako se ono prikazuje u cilju obrazovanja o seksualnosti i ljudskom zdravlju;
 - e) pušenje i zloupotreba opojne droge, alkohola ili drugog štetnog sredstva mogu biti učestalo prikazani, ali u programskom sadržaju kao cjelini ne smije biti izražen pozitivan stav prema takvom ponašanju;
 - članom 25 st. 1 Pravilnika je propisano da se grafičkom oznakom 18, označavaju sadržaji koji nijesu namijenjeni maloljetnicima ispod 18 godina, a koji uključuju veoma učestalo, veoma dugačko, veoma intezivno i veoma detaljno prikazivanjem sadržaja iz člana 23a st. 1 ovog Pravilnika i imaju, između ostalog, sljedeća obilježja:
 - a) naročita usmjerenost na detaljno prikazivanje teškog nasilja i njegovih zastrašujućih posljedica;
 - b) veoma detaljno i veoma intezivno prisustvo zastrašujućih scena;
 - c) detaljno prikazivanje opasnog ponašanja, i ako u programskom sadržaju kao celini nije izražen negativan stav prema takvom ponašanju;

- d) detaljno prikazivanje zloupotrebe opojnih droga, alkohola ili drugih štetnih supstanci, i ako u programskom sadržaju kao cjelini nije izražen negativan stav prema takvom ponašanju;

Na osnovu uvida u snimke emitovanih programskih sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Dana 24. novembra 2023. godine, u periodu od 22:54:08 do 23:59:59 časova (1 sat 5 minuta 51 sekunda) i dana 25. Novembra 2023. godine, u periodu od 00:00:00 do 00:37:28 časova (37 minuta 28 sekundi) emitovan je filmski program pod nazivom „Poslednja patrola” („End of watch”). Riječ je o akcionom trileru s elementima drame, snimljenom u stilu dokumentarca (često su scene prikazane iz perspektive glavnih likova), u kojem su česte scene obračuna vatrenim oružjem.

Uoči najavne špice prikazuje se scena potjere policijskim kolima, sa naracijom glavnog lika o načinu rada policije (između ostalog, principi rada i odlučnost policije u borbi protiv kriminala).

Nakon špice, na samom početku filma, od 22:54:53 časova, prikazana je scena potjere policijskim vozilom za civilnim vozilom u bjekstvu. Nakon par minuta, uspijevaju da prisilno zaustave vozilo u bjekstvu, a potom je uslijedio obračun vatrenim oružjem između dva policajca i dva lica u bjekstvu, koja su na kraju ubijena. Tokom navedene scene, često su korišćene pogrdne riječi i psovke (na osnovu emitovanih titlova: „...Mater ti jebem.”, „...kujin sine”, „Jebite se.”). Posljedice vatrene obračuna su prikazane kratko i bez detalja.

U nastavku filma, od 23:03:52 časova, prikazana je scena tokom koje je prikazano veoma nepristojno ponašanje i svađa u vidu razmjene verbalnih uvreda između dva policajca i civila zbog prijave za uznemiravanje javnog reda i mira. Transkript u nastavku teksta dat je na osnovu emitovanih titlova:

Civil: „Ma duvaj ga. On je lažljiva crnčuga. Jebeš njega i jebeš vas!”

Policajac 1: „Začepi jebena... Pipni me i ubiću te. Ne mrdaj.”

Civil: „Puca mi stojko za vas dvojicu. Spreman sam da umrem.”

Policajac 1: „Ovo se može završiti na više načina, a sve zavisi od tebe.”

Civil: „Nosi se! Primio sam poštu! Pomogao sam mu da mi je dostavi! Sit sam ovog sranja! Neću da se igram s vama.”

Policajac 2: „Ako ste pili, ne izlazite napolje da plašite poštaru, to je sve.”

Civil: „Nosi se! Umukni! Bez te značke i pištolja, ti si golać!”

Policajac 2: „Stvarno?”

Civil: „I manje si nego jebeno ništa, ti jebeni prebegu, meksički jahaču magaraca.”

Policajac 2: „Da? Tako? Zanima te ko sam ja?”

Civil: „Pokaži mi! Da, želim da vidim!”

Nakon razmjena dodatnih uvreda i provokacija, dolazi do fizičkog obračuna između civila i jednog policajca, dok drugi policajac taj obračun snima. Prikazana scena obračuna je veoma nasilna, razmijenjeno je mnogo udaraca, polomljeno par stvari i na kratko su prikazani tragovi krvi, kao posljedica fizičkog obračuna.

Kasnije, od 23:06:45 časova, prikazana je scena u kojoj se grupa lica vozi kolima i priprema vatreno oružje za obračun (različito automatsko i poluautomatsko oružje).

Za to vrijeme, druga grupa lica, vodi razgovore o njihovim problemima sa teritorijom koju kontroliše. Potom, prva grupa prilazi vozilom drugoj grupi i puca na njih. Prikazana je scena u kojoj se vidi mlađi muškarac na podu koji je izgubio život usljed prostrelnih rana (tijelo leži u lokvi krvi i vidi se krv na njegovoj majci).

U nastavku filma, od 23:14:32 časova, prikazana je scena u kojoj su dva policajca dobila dojavu o nestalom maloljetnom licu. Poslije razgovora s dvoje lica u kući, uslijedilo je veoma nepristojno ponašanje i kratki fizički obračun, nakon čega su policajci pronašli dvije bebe zatvorene u jednom ormaru.

Dalje je u nastavku filma, od 23:20:46 časova, prikazana je scena žurke u privatnoj kući, gdje se na kratko, vidi mlada žena koja pleše u donjem vešu. Takođe, prikazano je i kako se dvije žene na kratko ljube, dok ih jedan muškarac snima. Na osnovu njihovih razgovora se može zaključiti da konzumiraju psihoaktivne supstance i da žele da imaju seksualne odnose pod njihovim dejstvom. Tokom cjelokupne scene, prisutno je veoma nepristojno ponašanje.

Kasnije, od 23:56:19 časova, prikazana je scena teških posljedica nasilja nakon obračuna između civila i dva policajca. Može se jasno vidjeti zabijeni nož u oko jednog policajca, bez krvi, ali je intenzivno uznemirujuća. Nakon toga, jasno se vidi policajka koja leži na podu sa teškim povredama i krvlju na licu. Nije bila u stanju da govori, niti da otvori oči.

U nastavku emitovanja programskog sadržaja, narednog dana, od 00:04:50 časova, prikazuje se scena zabave u toku koje dva ljubavna para (jedan vjenčan, drugi nije), govore o prirodi odnosa tokom braka. Transkript u nastavku je dat na osnovu emitovanih titlova, sljedeće sadržine:

Žena 1: „*Brak je vrlo prosta stvar. Postoji samo par pravila. Prvo, moraš uvek da mu daješ. Uvek.*”

Žena 2 (obraća se svom partneru): „*To ti se sviđa.*”

Muškarac 1 (odgovara na to svojoj partnerici): „*Nije mi mrska ideja.*”

Muškarac 2: „*Nije to loše.*”

Žena 1: „*Ne, ozbiljno. Žene se bacaju policajcima.*”

Muškarac 1: „*Šta to bacaju?*”

Žena 1: „*Svoje pice. Ne štede se. Nema izgovora, devojko. Nema nikakvih izgovora.*”

Razgovor se nastavio sa verbalnim i gestikularnim sugestijama u seksualnom kontekstu.

Od 00:08:22 časova, prikazana je scena gdje dva policajca istražuju praznu kuću. Pronađene su različite stvari (psihoaktivne supstance, oružje i si.). Na kratko, prikazana je scena u kojoj se jasno vidi nekoliko leševa koji su, u komadima, umotani u vreće, kao i krv na zidu i podu.

Od 00:20:40 časova, prikazuje se obračuna vatrenim oružjem između policije i grupe lica. Tokom obračuna, detaljno su prikazivane posljedice ranjavanja iz vatrene oružja koje su dovele do ozbiljnih povreda ili smirti (prikazana krv iz prostrelnih rana, krv koja teče iz usta povrijeđenog, ...).

Osim pomenutih, film je sadržao i niz drugih scena sa veoma nepristojnim ponašanjem, uključujući, ali se ne ograničavajući na pogrдне riječi i psovke, kao i rasističke uvrede. Takođe, u više navrata, prikazivane su scene konzumacije psihoaktivnih supstanci.

2. Emiter je dana 30. novembra 2023. godine, u periodu od 23:11:02 do 23:59:59 časova (48 minuta 57 sekundi) i dana 01. decembra 2023. godine, u periodu od 00:00:00 do 0:51:34 časova (51 minut 34 sekunde), emitovao filmski program pod nazivom „Prevarantkinje sa Vol strita“ („Hustlers“). Riječ je o kriminalističkoj drami, u kojoj su učestale scene seksualne prirode, kao i scene konzumiranja alkoholnih pića i psihoaktivnih susptanci.

Naime, već na početku filma, nakon uvodne špice, od 23:11:44 časova, prikazana je dugačka scena u striptiz klubu, u kojoj je prikazano više žena koje su obučene provokativno ili nose isključivo donji veš, sa sugestivnim plesom na šipkama i u krilu različitih muškaraca. Takođe se u pozadini mogu vidjeti na kratko par žena u toplesu. Često su korišćeni pogrđni izrazi.

Kasnije, od 23:45:45 časova, prikazana je scena gdje žena nasamo pleše jednom muškarcu, gdje je jasno prikazana konzumacija psihoaktivne supstance, kao i njegova ponuda novca kojom sugeriše da mu dotakne njegov polni organ. Transkript u nastavku je dat na osnovu emitovanih titlova, sljedeće sadržine:

Muškarac: „Da? Šta još umeš? Daj, ne zavlači me. Pipni koliko sam nabrekao.“

Žena: „Ne bi trebalo to da radimo.“

Muškarac: „Daj, samo ga pomazi. Daću ti stotku. Stotku. Sto dolara. Molim te. Evo. Tri stotine. Najlepše te molim. Samo minut. Hajde. Hej, i tebi će biti lepo.“

Od 23:57:58 časova, prikazana je još jedna scena sa učestalom konzumacijom alkohola i psihoaktivnih supstanci. Može se jasno vidjeti kako žena sipa psihoaktivnu supstancu (u obliku male tablete) u alkoholno piće muškarca, koju on konzumira, nakon čega je vidno oslabljen i u ošamućenom stanju. Žene koje su bile sa njim su iskoristile situaciju i izvršile krađu njegovih (platnih) kartica.

U nastavku emitovanja programskog sadržaja, narednog dana, od 00:01:54 časova, prikazana je scena u kojoj dvije žene proizvode psihoaktivne supstance različitih tipova (u tačnom stanju, u obliku tablete, prahu i sl.). Kratkotrajno je prikazana konzumacija tih supstanci.

Osim navedenih scena, u filmu su često prikazivane scene seksualne konotacije, konzumacije alkoholnih pića i psihoaktivnih supstanci, kao i upotreba psovki i pogrđnih riječi i izraza.

Film se završava sa objašnjenjem šta se dogodilo sa glavnim likovima i prikazane su kratkotrajno različite scene koje su prikazane tokom emitovanja filma.

3. Na početku oba programska sadržaja emitovano je grafičko i zvučno upozorenje o dobnjoj primjerenosti: „Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12 godina“.

Tokom cjelokupnog trajanja oba programska sadržaja na ekranu je emitovana propisana grafička

4. Imajući u vidu da je sadržaj naveden u tački 1. uključivao veoma učestalo, intenzivno prikazivanje teškog nasilja i njegovih posljedica, eksplicitnih ili

zastrašujućih scena ili veoma nepristojnog ponašanja, isti nije trebalo da bude označen sa oznakom '12' već sa oznakom '16'. Time je emiter propustio obavezu da izvrši adekvatnu kategorizaciju i označavanje sadržaja.

5. Emiter je takođe propustio da sadržaj naveden u tački 2. bude, jednako, označen sa oznakom '16'. Naime, filmski sadržaj „Prevarantkinje sa Vol Strita“ emitovan dana 30. novembra 2023. godine, u periodu od 23:11:02 do 23:59:59 sati i dana 01. decembra 2023. godine, u periodu od 00:00:00 do 0:51:34 sati trebalo je da bude označen sa oznakom '16' (a ne '12'), obzirom da je pomenuti sadržaj obilovao scenama seksualne prirode kao i scenama konzumiranja alkoholnih pića i psihoaktivnih supstanci. Time je emiter propustio obavezu da izvrši adekvatnu kategorizaciju i označavanje sadržaja.
6. Emiter je propustio da prilikom kategorizacije programskog sadržaja detaljno ocijeni ispunjenost svakog mjerila i svih mjerila zajedno propisanih Pravilnikom (član 23a), a koji su osnov za odgovarajuću kategorizaciju i označavanje grafičkom oznakom - 12, - 16 ili - 18 (član 23 st. 3).

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog odobrenja za emitovanje O-TV-K-15 emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emitovanjem predmetnih programskih sadržaja emiter prekršio čl. 23 st. 3, čl. 23a, čl. 23b i čl. 24 st. 1 Pravilnika kao i tačku 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 139, 140 i 141 Zakona, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru opšteg televizijskog programa „TV Prva“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatim odobrenjem za emitovanje.

Emiteru je naloženo da, u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u svom programu, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.


UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.



Dostavljeno:

- Privredno društvo „AST“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Služba za opšte poslove i odnose sa javnošću
- Arhiva

Pripremila: Slađana Popović 
Odobrila: Jadranka Vojvodić 